

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WARSZAWSKIE

Miesięcznik Duchowieństwa Archidiecezji Warszawskiej.

Cena pojedynczego zeszytu 2 zł. gr.
Prenumerata roczna 20 zł.

Ogłoszenia w stosunku 75 zł.
za stronicę.

Redaktor i Wydawca: **Ks. Remigjusz Dąbrowski.**

Adres Redakcji: **WARSZAWA, MIODOWA 17.**

W sprawach prenumeraty i innych
administracyjnych adres:
Kurja Metropolitalna Miodowa 17.

Zeszyty zamienne i egzemplarze re-
cenzyjne należy nadsyłać pod adre-
sem Redaktora: **Miodowa 17.**

TREŚĆ ZESZYTU Nr. 6.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Instrukcja J. Em. Kardynała Kakowskiego w sprawie or-
ganizacji Lig parafjalnych, str. 169.

Statut Stowarzyszenia Kobiet Katolickich, str. 179.

Statut Stowarzyszenia Mężów Katolickich, str. 181.

Statut Zrzeszenia Patronatów Młodzieży, str. 185.

Regulamin Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Męskiej
i Żeńskiej, str. 183.

Bibliografia.

C. Cuthbert. *Żywot św. Franciszka z Asyżu.* Przekład autoryzowany Anny Szottowej. Str. VII + 408 w 8-ce. Nakład księgarni św. Wojciecha. Poznań - Warszawa - Wilno - Lublin. Cena 10 zł.

Autor, kapucyn angielski, znany jest czytelnikom polskim. Przed wojną bowiem spolszczono jego piękne dzieło o „Idealach katolicko-społecznych”. Postać św. Franciszka przykuwa go już oddawna i oto po latach żmudnej pracy uczony Anglik wydał żywot Biedaczyny jako świadectwo prawdy historycznej i hołdu synowskiego.

Dzieło o Cuthberta odznacza się ścisłością w podawaniu faktów i znajomością historii nowoczesnej. Co więcej, zaleca się przejrzystością, dzięki której św. Franciszka oglądamy jak żywego i zdajemy sobie sprawę z doniosłości każdego okresu jego życia. Wielka, czysta, seraficzna i w pewnym sensie zbawcza postać Biedaczyny, wzgardzona, niezrozumiana lub niepokodzona z wymaganiami praktycznego życia olbrzymieje jako postać tytana cnót ewangelicznych, który zalecenia i przykazania Chrystusowe przejął całym duchem, obarczył nim ciało i dał najwierniejszy, najbardziej uderzający przykład — po wszystkie wieki — naśladowania Zbawiciela.

Dzieło o Cuthberta jest stanowczo najlepszym z pokłosa franciszkańskiego w roku jubileuszowym.

Ks. Dr. Zygmunt Łoziński, biskup piński. *Rozważania majowe dla duchowieństwa.* Str. 358 w 16-ce. Nakład księgarni św. Wojciecha. Poznań - Warszawa - Lublin. Cena zł. 8.

Rozważania napisane są ku większej czci i miłości Matki Bożej. „Ta cześć miłosna — powiada dostoiny autor — winna pobudzać nas do naśladowania Jej, a potrzeba naśladowania wymaga od nas pracy nad własnem udoskonaleniem”.

W trosce o udoskonalenie dusz kapłanów i alumnów autor na tle życia, godności i przywilejów Marji roztacza stopniowo obraz cnót i obowiązków, które promieniować winien sługa Boży. A nie ma to być doskonalenie na pokaz, lecz „nieledwie niepostrzeżone”, co zresztą ułatwia sama opinia, żądając od kapłanów pobożności, a sądząc surowo wszelkie najdrobniejsze ich wykroczenia.

W podniosłem znaczeniu autor mówiąc o Królowej Korony Polskiej, jako postulat wysuwa takie zmiany w Konstytucji, w którychby m. in. było powiedziane, że Polska za najwyższego Prawodawcę i Króla uznaje Boga, a Marję za Panią swą i Królowę.

Nadesłano do Redakcji:

Stanisław Grabski: *Rzym czy Moskwa.* Nakł. Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu. 1927. str. 144.

Ks. Dr. W. Kwiatkowski: *Palingeneza.* Nakł. Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu. 1927. str. 59.

Stanisław Chorzewski: *„Ignis Ardens” w Sodalicjach Marjańskich.* Kraków. 1926. Wydawn. XX Jezuitów.

Wiadomości

Archidiecezjalne Warszawskie

Miesięcznik Duchowieństwa Archidiecezji Warszawskiej.

Cena pojedynczego zeszytu 2 zł.
prenumerata roczna 20 zł.

Ogłoszenia w stosunku 75 zł.
za stronicę.

Rękopisów, przysłanych do druku, Redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji: **Warszawa, Miodowa 17.**

W sprawach prenumeraty i innych
administracyjnych adres:
kurja Matrymonialna, Miodowa 17.

Zeszyty zamienne i egzemplarze re-
cenzyjne należy nadsyłać pod adre-
sem Redaktora: Miodowa 17.

DZIAŁ URZĘDOWY.

INSTRUKCJA

JEGO EMINENCJI KARDYNAŁA KAKOWSKIEGO

Arcybiskupa Metropolity Warszawskiego.

**Dla Duchowieństwa Archidiecezjalnego w sprawie organizacji
Lig parafjalnych.**

„A mnóstwa wierzących było serce
jedno i dusza jedna: ani żaden z nich, co
miał, swem nie nazywał, ale było im
wszystko wspólne”. (Dz. Ap. IV. 32).

Z rozmysłem rozpoczynam niniejszą odezwę do Was, naj-
milsi bracia kapłani, tym przepięknym obrazem pierwszych
gmin chrześcijańskich, byście, mając go przed oczyma i zesta-
wiwszy go z dzisiejszym stanem Waszych owczarni, wykrze-
sali z siebie tę moc poświęcenia i ofiary w oddaniu się pracy,
do której Was wezwałem w moim ostatnim liście pasterskim
o Lidze Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej.

Jak bowiem — powiedział Ojciec Święty — męczeństwo
za wiarę polega na przelewie krwi, tak akcja katolicka, do któ-
rej wezwał nas wszystkich, polega na poświęceniu i ofierze.

Bo jeśli, w co nie wątpię, i dziś w każdej parafii są gorli-
wi katolicy, zasługujący całkowicie na porównanie ich z pierw-

szymi chrześcijanami. to również mogą się znaleźć tam i ludzie biegunowo przeciwni. Lecz co najważniejsza, w każdej parafii najwięcej jest tych, których nazwałem w liście pasterskim „kalekami katolicyzmu“, będących katolikami raczej z pochodzenia, aniżeli z uświadomienia i przekonania, tych ani zimnych, ani gorących, jeno letnich, co wprawdzie zmówią pacierz, wysłuchają Mszy Świętej, lub nawet przystąpią do Sakramentów Świętych, bo tak się przyzwyczaili, ale gdy przyjdzie pokusa, to bez wahania do zła przystaną.

„Bóg tak chce“ — tak chce Chrystus, tak chce Kościół, tak chce Ojciec Święty, tak chce i Ja, tak chcieć musicie i z pewnością pragniecie i Wy, — aby w parafjach Waszych przez akcję katolicką gorliwych nie tylko w gorliwości ich podtrzymać, ale do jeszcze większej cnoty i prawdy nawrócić, zaś obojętnych z drzemki i śpiączki obudzić, oświecić, uświadomić, zapalić i zapalczyć, aby wszyscy „czyniąc prawdę w miłości, rośli we wszystkim za Tym, który jest głową, Chrystus“. (Efez. IV, 15).

Wzywam Was tedy, najmiłsi bracia, abyście ofiarowali przede wszystkim samych siebie Najświętszemu Sercu Jezusowemu dla tej pracy w słowach: „oto idę, abym pełnił, o Boże, wolę Twoją“ (Żyd. X, 7), przystąpili w ciągu miesiąca czerwca, specjalnie przeznaczonego czci tegoż Serca Jezusowego, któremu Liga Katolicka Archidiecezji Warszawskiej jest poświęcona (§ 5 Statutu), do utworzenia w parafjach Waszych pierwszych zrębów Stowarzyszeń parafjalnych: mężów, niewiast, młodzieży męskiej i żeńskiej.

A przystępując do tej pracy, odrzućcie przede wszystkim złudną myśl, mającą pozory tylko prawdy, że pojedyncze siły każdego z Was, i tak już zajętych usilną pracą w kościele i przy ołtarzu, na ambonie czy w konfesjonale, a poza kościołem w kancelarii parafjalnej, w szkole czy poza szkołą, nie wystarczą. Prawda, że niewielu tylko z Was w parafjach ma pomocników w osobach wikariuszy czy prefektów, ale choćbyście nawet byli sami jedn, jednak przecież nie jesteście bez pomocy.

Macie przy sobie przede wszystkim tego, który „sprawuje w nas i chce i wykonać wedle dobrej woli“. (Filip. II, 13).

A o brak tej dobrej woli ani na chwilę Was nie posadzam.

Wzywam Was więc do poświęcenia się w zamierzonej pracy, a Chrystus z pewnością będzie wspierał nie tylko Was, ale i tych wszystkich, nad których urobieniem pracować będziecie, bo wszyscy należą do Jego Ojca (Jan XVII, 9), a ten Ojciec „miłuje Syna i wszystko oddał do rąk Jego“. (Jan III, 35).

Nie jesteście więc sami. Macie za sobą i przy sobie Chrystusa. Pomni słów św. Pawła: „wszystko mogę w Tym, który mnie umacnia“ (Filip IV, 13), z Chrystusem i dla Chrystusa rozpoczynajcie oczekującą Was pracę, a rychło, mierząc tę

rychłość nie miarą formalną czasu, lecz miarą Waszych trudów i poświęceń, radować się sami będziecie, jak parafianie Wasi, którzy byli umarli przez występki i grzechy, lub byli w letargu. ożywieni będą spolem w Chrystusie, bo „Bóg wszystko poddał pod nogi Jego, a Jego dał, by głową nad wszystkim Kościołem był, który jest ciałem Jego“ (Efez. II, 5, I 22, 23).

Zacznijcie prace lubo zaraz, ale z wszelką roztropnością. Niewątpliwie wśród parafian Waszych, tak wśród mężów, jak i wśród niewiast znajdziecie katolików, ożywionych żetelną gorliwością chwały Chrystusowej, a mających ze względu na swe stosunki rodzinne i materialne więcej wolnego czasu. Ich tedy zbierzcie na plebanji, czy w kancelarji parafjalnej, jeżeli specjalnego lokalu dla zebrania parafjalnych nie posiadacie, kolejno, czyli oddzielnie mężów i niewiasty i zaczawszy od modlitwy do Najświętszego Serca Jezusowego, odczytajcie im jeszcze raz mój poprzedni list w tej sprawie, a następnie objaśniewszy ich o celu ich wezwania, odczytajcie im statut Stowarzyszenia mężów (niewiast), zatrzymawszy się przedewszystkiem dłużej nad wyłożeniem celów mającego się utworzyć z wezwanych zaczątku Stowarzyszenia.

Tych celów jest trzy.

Pierwszy — religijno - moralne urobienie własne członków (członkiń), jako synów Bożych, oraz sumienne przestrzeganie przez nich (przez nie) i bezwzględne stosowanie wyznaczanych zasad religijno moralnych w codziennem życiu, przy wykonywaniu obowiązków stanu i rodzinnych, czyli tego powołania, tej służby Bożej, do jakiej są przez swe stanowiska wezwani (punkt z artykułu 2-go Statutu), a więc obowiązków gospodarza domu, ojca, chlebowodawcy (względnie gospodyni domu, żony, matki, chlebowdawczyni). Jednocześnie należy omówić i te środki, -które do tego celu prowadzą, a które wskazane są w ogólnych zarysach, w punktach: a, b, c, art. 3-go Statutu.

Niepodobna mi oczywiście w ramach tej instrukcji omówić wszystkich środków, jakie do tego celu wiedą, jednak nie mogę nie podkreślić najważniejszego, jakim jest wspólne, częstsze przystępowanie Stowarzyszonych w określonych terminach do Spowiedzi i Komunii Świętej (w miarę rozwoju Stowarzyszenia). Oprócz pomocy nadprzyrodzonej, jaką dadzą Stowarzyszonym te Sakramenta Święte, zbawienna ta praktyka będzie miała jeszcze i ten doniosły skutek, że zachęci ospałych, gdyż pójdzie za ich przykładem i zapisze się do Stowarzyszenia niejedyn, którego początkowo może będzie raz i ta praktyka Stowarzyszonych, ale dzięki wspólnym modlitwom stowarzyszonych, szczególnie zaś modłom i Komuniom Świę-

tym, wynagradzającym za zgorszenia i oziębłość w parafii, łaska Boska go pociągnie.

Wszak Chrystus mówił o sobie: „przyszedłem, by życie mieli i nader obficie mieli“ (Jan X, 10) i to drugie: „jam jest chleb żywota, chleb żywy, którym z nieba zstąpił, jeśli by kto pożywał tego chleba, żyć będzie na wieki, a jeśli nie będziecie pożywali ciała Syna człowieczego, nie będziecie mieli żywota w sobie“. (Jan VI, 35, 41, 52, 54).

Ten przeto środek jaknajgoręcej Wam, najmilsi bracia, przypominam, podkreślam i polecam, ufając, że nie będziecie szczydziłi po temu Waszych sił i pracy, by parafianie Wasi życie Chrystusowe obficie mieli.

Wtedy łatwiej pójdzie praca Wasza w Stowarzyszeniu nad drugim celem, czyli zadaniem zrzeszenia się — wykształceniem społeczno - obywatelskiem członków, bez czego i trzeci cel zrzeszenia, jakim jest praktyczne, czynne apostołstwo stowarzyszonych, nie da się osiągnąć.

Dwa te cele ujęte są pod literami: b, c, d, artykułu 2-go, a środki do ich osiągnięcia wskazane są pod literami: d, e, f, g, artykułu 3-go Statutu.

Sami doskonale wiecie, najmilsi bracia kapłani, jak wiele spustoszenia w duszach Waszych parafian poczyniła propaganda politycznych demagogów i agitatorów, którzy przez szerzenie niezdrowych programów polityczno-partyjnych, rozbudzili w narodzie fałszywe apetyty i egoistyczno-materiałne instynkty. Całem staraniem tych agitatorów było i jest szerzyć wprost zwierzęcy egoizm, zabijający w człowieku szlachetny, duchowy pierwiastek Syna Bożego. Wpajano wien tylko ponad wszelkie miary wygórowane pojęcia o prawach jednostki względem społeczeństwa i państwa, z umyślnym pomijaniem i zapoznawaniem tych obowiązków, jakie obowiązują jednostkę, jako istotę społeczną, a którymi są sprawiedliwość społeczna i chrześcijańska miłość bliźniego.

Otóż, najmilsi bracia, pracując nad osiągnięciem przez stowarzyszonych pierwszego celu, osobistego ich uświęcenia, rozbudzićie w nich poczucie zależności i odpowiedzialności społecznej. Bo szczerze i prawdziwie katolicki gospodarz domu, mąż, ojciec i chlebowódca, spełniając obowiązki swojego powołania sumiennie, niepodobna, aby się nie poczuł istotą społeczną, którejby nie obchodził dobrobyt i materialny i duchowy jego współbraci w Chrystusie — bliższych i dalszych krewnych, sąsiadów, mieszkających w jednej wsi, w jednej parafii, w jednej gminie, w jednym państwie. Już stykanie się częstsze parafian na Zebraniach sekcyjnych (art. 11 Statutu), oraz miesięcznych i walnych Zgromadzeniach Stowarzyszenia (art. 15 i 10 Statutu), samo przez się wywołuje pewne zbliżenie się, zadzierzgnięcie węzła łączności, będzie pobudką do

złagodzenia sobkostwa, niedowierzania, niechęci, uprzedzeń, pogodzenia zwaśnionych, zapomnienia uraz, puszczania w niepamięć niesnasek czy zatargów. Umiejętny zaś dobór tematów do pogawędek, przy wypełnianiu zadań poszczególnych Sekcyj Stowarzyszenia, rozszerzy z pewnością horyzont myślenia i patrzenia stowarzyszonych na sprawy ogółu, sprawy społeczne.

Ze względu na znaczny jeszcze procent analfabetów po wsiach, zanim wszyscy stowarzyszeni będą mogli osobiście korzystać z wypożyczania z bibliotek parafjalnych, odpowiednich broszur i książek, należy na Sekcję oświatową zwrócić najbaczniejszą uwagę. Młodszy parafjanie, którym danem było zdobyć umiejętność poprawnego czytania, niechże zajmą stanowiska lektorów (lektorek) i przez głośnie czytania pokoleniom starszemu, niech świadczą czynną miłość bliźniego. W Sekcji zaś obyczajowej należy dobrać tematy z życia codziennego stowarzyszonych, zainteresować ich umiejętnym przeprowadzeniem w tym względzie rozmów, pogawędek i pytań (winna być skrzynka zapytań), strzec baczenie, by mylne rozwiązywane pytania nie były powodem do drwinek, tak przeciwnych miłości bliźniego, a same tematy i pytania nie miały związku z tem czy innem pobłędzeniem parafjanina, choćby niestowarzyszonego, nawet choćby ów błąd nabrał pewnego rozgłosu. Nie dopuszczając tolerancji rzeczowej, czyli pobłażliwości dla samego błędu, należy mieć jaknajdalej idącą pobłażliwość dla błądzących, pominąć na przestroję Chrystusa: „nie trzeba zdrowym lekarza, ale źle się mającym” (Mat. IX, 12), zwłaszcza że bez przesady i śmiało można powiedzieć iż mieszkańcy wsi grzeszą i błądzą częściej materialnie, niżli formalnie, więcej z ciemnoty i nieuświadomości, niżli ze złej woli i przewrotności.

Przy rozważaniu zaś jakiegokolwiek tematu społecznego, czy to w Sekcji oświatowej, czy wreszcie dobroczynnej, należy zawsze powiązać go z przykazaniami miłości Boga, bliźniego, Kościoła, narodu, ojczyzny, by wpaść i wszczepić w stowarzyszonych coraz dalej idące poczucie spójni, łączności węzłów społecznych, praw i obowiązków społecznych.

Zwłaszcza przy omawianiu spraw, związanych z zagadnieniem t. zw. reform społecznych, należy bacznie przestrzegać zasad, wskazanych w Encyklice Leona XIII „*Rerum Novarum*”. Baczyć tu trzeba przede wszystkim na główną linię, na przeznaczanie wszystkim wartościom należnego im miejsca i znaczenia. Dobro materialne musi być podporządkowane dobru moralnemu, dobro jednostki czy warstwy społecznej dobru ogółu czy narodu. Celem życia nie ma być używanie, lecz spełnianie przez każdego swego zadania i powołania.

We wszystkich tych poczynaniach kierować się należy

zmysłem praktycznym. Ze względu na wielkie jeszcze nieurobienie umysłowe i materialne przeważającej większości ludu wiejskiego, zaczniemy od rzeczy małych. Wszak *concordia parvae res crescunt*. Zamiast teoretycznych rozważań z nieprzygotowanymi do tego umysłami, starajcie się szczepić wśród parafian zamiatowanie ładu, porządku, czystości, posłuch dla prawa, szacunek dla władz, towarzyskość; dążenie do prawdy, dobra i piękna, wstrzemięźliwość, oszczędność i najdalej posuniętą samopomoc społeczną.

Spokojne, umiejętne kierownictwo dysputami na Zebraniach, traktowanie wszystkich z poszanowaniem wrodzonej każdemu miłości własnej, przestrzeganie ściśle zapadających na Zebraniach uchwał, żądanie ich wykonania i podporządkowania się w ten sposób woli ogółu, wprowadzanie samych stowarzyszonych w sumienne spełnianie obowiązków społecznych, związanych z powierzaniem im tych czy innych urzędów w łonie samego Stowarzyszenia, urządzenie wycieczek, pielgrzymek, wieczornic, godziwych rozrywek z czujnem, lecz ojcowskiem czuwaniem nad zachowaniem się obecnych, organizowanie odczytów, pokazów, przedstawień, rozwój zdrowego czytelnictwa, stykanie się z pięknem natury, zakładanie kwietników, ogrodów ludowych, pól doświadczalnych, urządzenie świąt, sadzenia drzew, prowadzenie ochron, gospód, łaźni, poradni, szpitalików, sklepów parafijalnych, tworzenie kas pożyczkowo - oszczędnościowych, połogowych, pogrzebowych, oraz wszelkiego rodzaju współdzielni — oto drogi, wiedzące do wyżej wymienionych celów, wskazane zresztą w punktach e i f artykułu 3 Statutu Stowarzyszeń, oto środki wzmożenia poczucia godności ludzkiej, szczepienia praworządności, wprowadzenia ładu społecznego i poczucia odpowiedzialności społecznej.

Wszystkiego tego nie wprowadza się oczywiście odrazu, ale powoli, stopniowo, po kolei.

Tak się przedstawia w krótkich zarysach rozległy warsztat Waszej, nie tajemnej, mozolnej pracy pozakościelnej, pracy społecznej.

Tak powstałe, tak założone, tak systematycznie rozwijające się i w miarę przybywania członków i w miarę zataczania coraz szerszych kręgów działalności Stowarzyszenia mężów i niewiast, będą terenem, na który Wy, bracia najmilszy, jako pasterze, stykać się będziecie z członkami powierzonych Wam owczarni, bliżej ich poznawać, zadzierzgać węzły prawdziwego ojcostwa duchowego, nacechowanego szczerością i otwartością, ci zaś, choć już w pełni lat synowie i córki duchowe, mają być dla Was zaufaniem i będą Wam otwierać swoje serca i bóle, powierzać troski, szukać rady i pomocy.

A to wszystko razem wzięte, stworzy atmosferę ciepła

rodzinnego, tak potrzebnego, by się wyczuć braćmi w Chrystusie, i da wewnętrzne podstawy do wyrobienia z parafjan należycie uświadomionych w swych prawach i obowiązkach katolików, by ich użyć w przyszłości, jako apostołów świeckich do akcji katolickiej, mającej się zogniskować w Lidze Katolickiej.

Zanim jednak przystąpię do szczegółów, związanych z utworzeniem Ligi parafjalnej, muszę przedtem słów kilka poświęcić dorastającej w parafjach młodzieży katolickiej męskiej i żeńskiej, z której mają powstać w przyszłości szeregi członków wyżej omówionych już Stowarzyszeń mężów i niewiast.

Wiecie, najmilsi bracia, z doświadczenia, że siewcy kąkolu znaleźli drogę i do młodzieży. I tu się ją zgorszenie, korzystając z nie należytego uświadomienia rodziców w ich obowiązkach względem dzieci.

Czyny rodziców — powiedział św. Chryzostom — są książką do nauki dzieci, przysłowie nasze głosi: „niedaleko jabłko od jabłoni pada“. By zło naprawić, samych rodziców przedewszystkiem oświecić należy w Sekcji obyczajowej, że są oni w stosunku do dzieci zastępcami Boga na ziemi, bo wszyscy właściwie jesteśmy dziećmi Ojca niebieskiego w myśl słów Chrystusa: „Ojca nie zowiecie sobie na ziemi, albowiem jeden jest Ojciec wasz, który jest w niebiesiech“. (Mat. XXIII q.) Dzieci są im więc powierzone przez Boga do wychowania na chwalców Jego, i jak poucza św. Paweł, nie synowie mają rodzicom skarbić, ale rodzice synom swoim (II. kor. XII, 14), a obdarzają swe dzieci skarbem największym, jeśli zaszczepią w nich świadomość dzieci Bożych i drogami Bożemi będą ich prowadzić, własnym przykładem ich do tego podługając i nie grzesząc zbytnią względem nich surowością, ani naganą ustepliwością.

Byście zaś sami mogli pod tym względem nad młodzieżą pracować i ją wciągać płowoli w karby i więź społeczną dla służby obywatelskiej, nieodzowną koniecznością jest jej zszeregowanie, połączenie we wspólny organ w Stowarzyszeniach.

Z radością dla serca mego pasterskiego podkreślić muszę, że w znacznej ilości parafij już takie stowarzyszenia młodzieży męskiej i żeńskiej powstały. Tem łatwiej więc będzie pozostałym parafiom takie stowarzyszenia potworzyć, posługując się doświadczeniem kapłanów - sąsiadów, zwłaszcza, że wydane są instrukcje dla pragnących założyć takie Stowarzyszenia.

Od siebie dać tylko mogę następującą praktyczną wskazówkę: Wiele czasu niewątpliwie i trudów poświęcić będziecie musieli zorganizowaniu i uruchomieniu Stowarzyszeń mężów i niewiast. To też w stosunku do organizacji młodzieży

męskiej i żeńskiej, zachowując dla siebie stanowisko protektora (art. 15 Regulaminu), postarajcie się z pośród członków zorganizowanych już Stowarzyszeń mężów i niewiast, wybrać po kilka osób, celem utworzenia z nich patronatu, o którym mowa w art. 16 Regulaminu. Oczywiście, muszą to być osoby, odznaczające się roztropnością i łagodnością. Z nimi, bądź sami, bądź przy pomocy instruktorów, których chętnie Sekretariat Związku Młodzieży Polskiej (Miodowa 19), na żądanie Wasze wyśle, przeróbcie uważnie Regulamin Stowarzyszenia młodzieży, posiłkując się broszurką X. Walerjana Adamskiego: „Jak zakładać Stowarzyszenia Młodzieży“, którą dostać możecie we wskazanym wyżej Związku Młodzieży Polskiej, od należytego bowiem umiejętnego uruchomienia zależy i dalszy pomyślny rozwój samego Stowarzyszenia.

Oto w głównych zarysach ujęta czekająca Waszych wysiłków praca nad czterema kolumnami, na których ma się głównie oprzeć Liga Katolicka na terenie parafii: Stowarzyszenie mężów, Stow. niewiast, Stow. młodzieży męskiej, Stow. młodzieży żeńskiej.

Gdy posiadać już będziecie zorganizowane te cztery Stowarzyszenia, łatwem już będzie zorganizowanie Ligi parafialnej, jako podstawowej komórki Ligi Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej, której statut już posiadacie.

Statuty Stowarzyszeń, tak ułożone, że są zarazem legitymacją członkowską, są do nabycia w centralnym Komitecie Ligi Katolickiej (ul. Miodowa 17, m. 12). Tam też zwracać się należy po wyjaśnienia we wszystkich wątpliwościach.

Z całym jednak naciskiem podkreślić muszę następującą okoliczność, wymagającą roztropności w działaniu. Jak w organizmie zegarowym sprawność działania zależy na dokładnem odrobieniu i szczerem dopasowaniu poszczególnych jego części składowych, tak i Liga Archidiecezjalna wtedy tylko odpowie swemu powołaniu, gdy Ligi parafialne powstaną i działać będą prawidłowo. By zaś to nastąpiło, muszą zacząć pulsować pełnem życiem wyżej wspomniane cztery kolumny.

Jeszcze raz więc najgoręcej Was zachęcam do tej podstawowej pracy. Gdy te Stowarzyszenia rozwiną już całkowicie swą działalność, sama przez się dojrzeje sprawa nie tylko połączenia ich, ale i skupienia pod jej egidą wszystkich innych organizacji bądź religijnych, bądź społecznych, zatwierdzonych lub zaaprobowanych przez Władzę kościelną, bądź nawet ściśle zawodowych, o ile naturalnie statuty ich w rozstrzyganiu spraw społecznych kierują się zasadami katolickimi (§ 2, 8 Statutu Ligi).

Jeżeli bowiem z jednej strony wszystkie organizacje, mające się zjednoczyć w Lidze, mają zastrzeżoną sobie pod

względem swej wewnętrznej działalności zupełną autonomię celem oddawania się z całą swobodą właściwym sobie w myśl swoich statutów zadaniom (§ 39), to znów z drugiej strony jakżeby mogła Liga, jako taka, spełnić swoje zadanie akcji katolickiej, czyli szerzenia, pogłębiania, oraz obrony zasad katolickich w życiu prywatnem i publicznem jeżeliby poszczególne organizacje, w jej skład wchodzące, nie składały się z członków katolików, nie z imienia tylko, ale prawdziwie pragnących w swem życiu prywatnem i publicznem rządzić się zasadami katolickimi, według nich postępować, skutecznie ich bronić, lojalnie oddając się pod tym względem dyrektywie Ligi (§ 2 Statutu).

Stąd z całą bezwzględnością narzucająca się zasada: raczej mniej organizacji poszczególnych, z własnymi odrębnymi statutami, w Ligach Parafialnych i w Lidze Archidiecezjalnej (§ 8 i p. 4 § 31), aniżeli formalne zewnętrzne tylko utworzenie Ligi, czyli Związku, bez wewnętrznej jej spójności, do której niezbędna jest wspólność przekonań i zasad. W przeciwnym razie posiedzenia i uchwały bądź Zarządów (§ 12 i § 31), bądź Rad (par. 20 i par. 35) tak Lig i Parafialnych, jak i Ligi Archidiecezjalnej, oraz Zgromadzeń tej ostatniej (§ 27) byłyby narażone na brak jedności, stanowiącej o pomyślnym rozwoju i skutecznym wpływie samej akcji katolickiej.

Stąd wypływa konieczność dla Zarządów tak Lig Parafialnych, jak i Ligi Archidiecezjalnej, aby przed decyzją o przyjęciu zgłaszającej się organizacji do Ligi w charakterze członka, uprzednio zażądać Statutu samej organizacji i stwierdzić, że dana organizacja, w spełnianiu swych specjalnych zadań i celów, rządzi się i kieruje zasadami etyki katolickiej. Gdyby zaś Statut pod tym względem wyraźnych dyrektyw nie zawierał, do prośby danej organizacji o przyjęcie jej w skład Ligi winna być dołączona uchwała Ogólnego Zgromadzenia członków tejże organizacji, ze specjalnem wyraźnem zaznaczeniem, że dana organizacja opiera się na zasadach katolickich i zobowiązuje się poddać w akcji katolickiej uchwałom i dyrektywom władz Ligi (§ 3 Statutu).

Oczywiście, powyższa przestroga, by działać roztropnie, oględnie, nie ma być, najmilsi bracia, tak przez Was rozumiana byście mogli przesunąć termin wyżej określony dla założenia czterech podstawowych kolumn przyszłej Ligi Parafialnej. Bynajmniej. Sami to dobrze rozumiecie, że warunki, w których żyjemy, same nas wszystkich przynaglają do rychłej i ofiarnej pracy bez wytchnienia. Przy tych wysiłkach Waszych szukajcie dla siebie zachęty w listach św. Pawła, w szczególności w liście pisanym z więzienia rzymskiego do Filipensów, ukończonym tem wzruszającym przyna-

gleniem: „dlatego, bracia moi najmilsi i ukochani, wesele moje i korona moja, stójcie mocno w Panu. A Bóg mój niechaj napelni wszelkie żądania wasze według bogactw swoich w chwale w Chrystusie Jezusie“ (IV. I. 19).

Jak bez Chrystusa nic nie zdołacie, tak znów w Chrystusie będziecie bogaci, gdyż na żadnej łasce schodzić Wam nie będzie. (I Kor. I. 7), o którą tak dla Was, najmilsi bracia, jak i dla Waszych owczarni modłę się i ślać tych modłów do Pana zastępów nieustanę, by miłość Wasza więcej a więcej obfitowała w umiejętności i we wszelakim zrozumieniu, aby wszyscy Parafjanie Wasi na dzień Chrystusowy pełni byli owoców sprawiedliwości przez tegoż Jezusa Chrystusa ku sławie i chwale Bożej. (Filip. I. 8, 11).

Bez Chrystusa nie będzie w Polsce ani prawdziwego pokoju społecznego, ani trwałej sprawiedliwości.

Niech w myśli i sercu każdego Polaka-Katolika utrwali się wyryty na granitowym obelisku przed bazyliką św. Piotra w Rzymie napis: „Chrystus zwycięża, Chrystus króluje, Chrystus panuje“.

Ufam i liczę na Was, bracia najmilsi, niezawodnie, że na najbliższy „dzień Chrystusowy“, na święto Pana naszego Jezusa Chrystusa - Króla, przełożeni nad Wami WW. JJ. Ks. Ks. Dziekani, ku radości serca mego pasterskiego, będą mogli mi zakomunikować otuchy pełną wiadomość w sprawozdaniu piśmiennem o całym dekanacie, do czego ich niniejszem obowiązuję i wzywam, że powszechnie zawiązane już zostały wszystkie cztery podstawowe kolumny Ligi i że już w niektórych parafjach same Ligi utworzone.

W czym niechaj sami WW. JJ. Ks. Ks. Dziekani wraz z delegatami, którzy słuchali odbytego w marcu r. b. w Warszawie kursu instrukcyjnego, będą na zjazdach i kursach dekanalnych wszystkim pozostałym braciom-kapłanom zachętą i pomocą.

Błogosławie w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

W dzień św. Stanisława Biskupa, Patrona Ligi, roku 1927.

† Aleksander Kardynał Kakowski.

Statut Stowarzyszenia Kobiet Katolickich.

1. Stowarzyszenie ma nazwę: „Stowarzyszenia Kobiet Katolickich parafii : : : : :
 - a) religijne i moralne udoskonalenie swych członkiń stosownie do ich stanu, a w szczególności w odniesieniu do ich obowiązków rodzinnych;
 - b) obrona praw ludu katolickiego i rodziny katolickiej;
 - c) obrona swobody religijnej we wszystkich przejawach życia kościelnego;
 - d) szerzenie i stosowanie zasad chrześcijańskich w społeczeństwie, oraz popierania inicjatyw i ruchów, zmierzających do spotęgowania życia katolickiego.
3. Do zadań powyższych Stowarzyszenie dąży przez:
 - a) udział w rekolekcjach, wspólnych nabożeństwach i obchodach religijnych;
 - b) pielęgnowanie w członkiniach głębokiego uczucia religijnego i głębszej znajomości prawd wiary, któreby je uzdalniała do wyższego wyznawania i obrony wiary; —
 - c) budzenia pełnej świadomości misji, jaką kobieta spełnia, zwłaszcza w obrębie rodziny;
 - d) wprowadzenie członkiń w zrozumienie dzisiejszych zagadnień moralnych, społecznych i obywatelskich w świetle zasad katolickich, aby krajowi dać kobiety, któreby z pełnią wiary łączyły miłość ojczyzny i cnoty obywatelskie;
 - e) zakładanie urządzeń, jak kasy pogrzebowe, położogowe, oszczędności, gospody parafjalne, ogrody ludowe i t. p. na podstawie odrębnych statutów, zatwierdzonych we właściwej drodze; —
 - f) współżycie towarzyskie na wspólnych wieczornicach, wycieczkach i t. p.;
 - g) łączenie się z innemi katolickimi organizacjami w Parafjalnej Lidze Katolickiej. —
4. Członkiniami mogą być kobiety o przekonaniach katolickich i życiu nieposzlakowanem (mężatki w każdym wieku, panny zaś po ukończonym 24 roku życia).
5. Wszystkie członkinie otrzymują legitymację, podpisaną przez Przewodniczącą Stowarzyszenia.
6. Członkinie płacą roczną składkę, której wysokość

uchwała Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia, przy-
czem 60 do 120 groszy rocznie od osoby odsyła się do
Zarządu Ligi Parafjalnej.

7. Członkinie przyjmują Zarząd Stowarzyszenia.
8. Członkinie za naganne postępowanie mogą być wykluczone ze Stowarzyszenia na mocy uchwały Zarządu.
9. Członkinie mają na Zebraniach i na Walnem Zgromadzeniu czynne i bierne prawo wyborcze. Wszystkie uchwały za wyjątkiem wypadku, przewidzianego w artykule 18-ym, zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącej.
10. Walne Zgromadzenie odbywa się w styczniu, celem przyjęcia sprawozdania za roku ubiegły i wyboru nowego Zarządu.
11. Urzędowanie Zarządu trwa dwa lata. Zarząd składa się z Przewodniczącej, jej zastępczyni, sekretarki i skarbniczki oraz pięciu do ośmiu radnych. Radne przewodniczą poszczególnym Sekcjom Stowarzyszenia, np. sekcji religijnej, obyczajowej, oświatowej, dobroczynnej i t. d.
12. Posiedzenia Zarządu odbywają się raz na miesiąc, zawsze na tydzień przed zwyczajnem Zgromadzeniem Stowarzyszenia.
13. Przewodnicząca lub jej zastępczyni zwołuje zarówno posiedzenie Zarządu, jako też Walne Zebranie i przewodniczy im. Ona też reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz. Dokumenty kasowe podpisuje ze skarbniczką, inne wraz z sekretarką.
14. Z końcem każdego roku skarbniczka składa Zarządowi sprawozdanie ze swej czynności i ze stanu finansowego Stowarzyszenia. To sprawozdanie skontrolowane przez Komisję rewizyjną, składającą się z trzech osób, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg dwóch lat, przedkłada w styczniu Walnemu Zgromadzeniu.
15. Zwyczajne Zgromadzenia Stowarzyszenia odbywają się raz na miesiąc w dzień zgóry ustalony i bywają zwoływane przez Przewodniczącą.
16. Delegatem kościelnym dla Stowarzyszenia jest ksiądz Proboszcz lub ksiądz przez niego wyznaczony. W wyjątkowych wypadkach ustanawia delegata kościelnego sam Ordynariusz diecezji.
17. Spory w łonie Stowarzyszenia załatwia nieodwołalnie Rada Ligi Parafjalnej.
18. Stowarzyszenie Kobiet katolickich może być rozwiązane tylko na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia, jeżeli za rozwiązaniem oświadczy się $\frac{2}{3}$ członkiń.

19. Majątek rozwiązanego Stowarzyszenia przechodzi na Ligę Parafjalną. —

Statut Stowarzyszenia Mężów Katolickich.

1. Stowarzyszenie ma nazwę: „Stowarzyszenie Mężów Katolickich parafji
2. Zadaniem jego jest:
 - a) religijne i moralne udoskonalenie swych członków stosownie do ich stanu, a w szczególności w odniesieniu do ich obowiązków rodzinnych;
 - b) obrona praw ludu katolickiego i rodziny katolickiej;
 - c) obrona swobody religijnej we wszystkich przejawach życia kościelnego;
 - d) szerzenie i stosowanie zasad chrześcijańskich w społeczeństwie, oraz popieranie inicjatywy i ruchów, zmierzających do spotęgowania życia katolickiego.
3. Do zadań powyższych Stowarzyszenie dąży przez:
 - a) udział w rekolekcjach, wspólnych nabożeństwach i obchodach religijnych;
 - b) pielęgnowanie w członkach głębokiego uczucia religijnego i głębszej znajomości prawd wiary, któreby ich uzdolniała do wyższego wyznawania i obrony wiary;
 - c) budzenia pełnej świadomości misji, jaką mężczyzna spełnia, zwłaszcza w obronie rodziny;
 - d) wprowadzenia członków w zrozumienie dzisiejszych zagadnień moralnych, społecznych i obywatelskich w świetle zasad katolickich, aby krajowi dać mężów, którzyby z pełnią wiary łączyli miłość ojczyzny i cnoty obywatelskie;
 - e) zakładanie urządzeń, jak kasy pogrzebowe, oszczędności, gospody parafjalne, ogrody ludowe i t. p. na podstawie odrębnych statutów, zatwierdzonych we właściwej drodze;
 - f) współzycie towarzyskie członków na wspólnych wieczornicach, wycieczkach i t. p.;
 - g) łączenie się z innymi katolickimi organizacjami w Parafjalnej Lidze Katolickiej.
4. Członkami mogą być mężczyźni o przekonaniach katolickich i życiu nieposzlakowanem (Żonaci w każdym wieku, kawalerowie zaś po ukończeniu 24 roku życia).

5. Wszyscy członkowie otrzymują legitymację podpisaną przez Przewodniczącego Stowarzyszenia.
6. Członkowie płacą roczną składkę, której wysokość uchwała Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia, przy czem 60 do 120 groszy rocznie od osoby odsyła się do Zarządu Ligi Parafjalnej.
7. Członków przyjmuje Zarząd Stowarzyszenia.
8. Członkowie za naganne postępowanie mogą być wykluczeni ze Stowarzyszenia na mocy uchwały Zarządu.
9. Członkowie mają na Zebraniach i na Walnem Zgromadzeniu czynne i bierne prawo wyborcze. Wszystkie uchwały za wyjątkiem wypadku, przewidzianego w artykule 18-ym, zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego.
10. Walne Zgromadzenie odbywa się w styczniu, celem przyjęcia sprawozdania za rok ubiegły i wyboru nowego Zarządu.
11. Urzędowanie Zarządu trwa 2 lata. Zarząd składa się z Przewodniczącego, jego zastępcy, sekretarza i skarbnika oraz pięciu do ośmiu radnych. Radni przewodniczą poszczególnym Sekcjom Stowarzyszenia, np. sekcji religijnej, obyczajowej, oświatowej, dobroczynnej i t. d.
12. Posiedzenia Zarządu odbywają się raz na miesiąc, zawsze na tydzień przed zwyczajnem Zgromadzeniem Stowarzyszenia.
13. Przewodniczący lub jego zastępca zwołuje zarówno posiedzenie Zarządu, jako też Walne Zgromadzenie i przewodniczy im. On też reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz. Dokumenty kasowe podpisuje wraz ze skarbnikiem, inne wraz z sekretarzem.
14. Z końcem każdego roku skarbnik składa Zarządowi sprawozdanie ze swej czynności i ze stanu finansowego Stowarzyszenia. To sprawozdanie skontrolowane przez Komisję rewizyjną, składającą się z trzech osób, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg dwóch lat, przedkłada w styczniu Walnemu Zgromadzeniu.
15. Zwyczajne Zgromadzenia Stowarzyszenia odbywają się raz na miesiąc w dzień zgóry ustalony i bywają zwoływane przez Przewodniczącego.
16. Delegatem kościelnym dla Stowarzyszenia jest ks. Proboszcz lub ksiądz przez niego wyznaczony. W wyjątkowych wypadkach ustanawia delegata kościelnego sam Ordynariusz diecezji.
17. Spory w łonie Stowarzyszenia załatwia nieodwoładnie Rada Ligi Parafjalnej.
18. Stowarzyszenie Mężów Katolickich może być rozwiązane tylko na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia,

jeżeli za rozwiązaniem oświadczy się $\frac{2}{3}$ obecnych członków.

19. Majątek rozwiązanego Stowarzyszenia przechodzi na Ligę Parafjalną.

Statut Zrzeszenia Patronatów Młodzieży.

NAZWA I SIEDZIBA.

§ 1.

Zrzeszenie nosi nazwę: Zrzeszenie Patronatów Młodzieży. Siedzibą jego jest Warszawa.

Zakres działania obejmuje całą Polskę z zachowaniem miejscowych praw o zrzeszeniach.

Zrzeszenia stanowią osobę prawną.

CEL I ŚRODKI.

§ 2.

Zrzeszenie dąży do wszechstronnego wykształcenia i wychowania katolickiej młodzieży polskiej zarobkującej.

Jako główne środki działania wchodzi w rachubę: zebrania pouczające, kółka i kursy, wydawnictwa, biblioteki, zjazdy, zloty, teatry, wieczornice, zabawy, rozrywki, ogniska i bursy, kasy drobnych oszczędności, prace ręczne, ćwiczenia fizyczne, sport, gimnastyka z uwzględnieniem praw obowiązujących.

CZŁONKOWIE.

§ 3.

Na członka zwykłego może być przyjęty Polak i katolik po 21 roku życia, zajmujący się pracą wśród młodzieży.

Niepełnoletni mogą należeć do Zrzeszenia także, jednak nie posiadają biernego i czynnego prawa wyborczego.

Wysokość wpisowego wynosi przynajmniej 1 zł.

Wysokość składki miesięcznej przynajmniej 50 groszy.

Osoby pragnące wstąpić do Zrzeszenia składają Zarządowi deklarację, podpisaną przez siebie i przez dwu członków wprowadzających. Zarząd przez balotowanie decyduje o przyjęciu w poczet członków większością głosów.

Członkami wspierającymi mogą być osoby i korporacje

za opłatą rocznej składki niemniej pięćdziesięciu (50) złotych, lub za opłatą jednorazową niemniejszą jak 100 (sto) złotych.

Wystąpienie ze Zrzeszenia nastąpić może każdej chwili po złożeniu odpowiedniej deklaracji u zarządu i po zapłaceniu składki za rozpoczęty miesiąc.

Zarządowi przysługuje prawo wykluczenia członka, działającego na szkodę Zrzeszenia.

Wykluczonemu przysługuje prawo odwołania się do ogólnego zebrania.

ZARZĄD.

§ 4.

Zarząd składa się z pięciu członków wybieralnych na walnym zebraniu na trzy lata.

Zarząd ma następujące prawa i obowiązki:

1. Kieruje wszelkimi sprawami i całą działalnością Zrzeszenia.
2. Przyjmuje i wyklucza członków.
3. Tworzy oddziały okręgowe (okręgi) i oddziały lokalne (patronaty), nadając im regulamin działania.
4. Sporządza sprawozdania roczne dochodów i wydatków.
5. Prowadzi książki i rachunkowość Zrzeszenia.
6. Do kompetencji zarządu należy decyzja w kwestji nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości, oraz przyjęcia legatów i darowizn na rzecz Zrzeszenia.
7. Zarząd może również powołać do życia komisje stałe i tymczasowe, udzielając im wytycznych działania.

Do prawnej akcji wystarczy jeden podpis członka zarządu. Zarząd może załatwienie prawnej akcji zlecić także innej osobie.

Zarząd zbiera się w razie potrzeby, jednak niemniej jak raz na rok; uchwały zapadają większością głosów obecnych.

Dla prawomocności zebrania zarządu konieczna jest obecność trzech członków.

KOMISJA REWIZYJNA.

§ 5.

Komisja Rewizyjna wybierana na rok przez walne zebranie składa się z trzech członków. Komisja Rewizyjna obowiązana jest przed walnym zebraniem sprawdzić: biurowość zarządu i bilans rachunków, przeprowadzić rewizję ksiąg, sprawdzić gotówkę w kasie, oraz sporządzić inwentarz Zrzeszenia, a wynik z przeprowadzonej rewizji przedstawić walnemu zebraniu w protokóle pisanym.

ODDZIAŁY.

§ 6.

Członkowie Zrzeszenia tworzą oddziały lokalne.

Na czele każdego oddziału lokalnego stoi zarząd, złożony z sześciu członków wybieranych przez walne zgromadzenie członków na dwa lata.

Oddziały posiadają samodzielność wewnętrzną, jednak kierują się niniejszym statutem i regulaminami, uchwalonymi przez walne zgromadzenie Zrzeszenia.

Lokalne oddziały każdej diecezji łączą się w oddziały okręgowe (okręgi). Na czele każdego okręgu stoi zarząd, składający się z 6 osób, wybierany przez Zebranie okręgowe, składające się z delegatów wszystkich oddziałów lokalnych.

WALNE ZEBRANIE.

§ 7.

Walne zgromadzenie Zrzeszenia składa się z delegatów poszczególnych oddziałów okręgowych, t. j. (okręgów), które wysyłają po jednym delegacie na każdy rozpoczęty 1000 członków.

Walne zebranie zwołuje zarząd zwykle raz na rok. Nadto, przynajmniej jedna trzecia okręgów, ilekroć uzna za potrzebne.

Walne zebranie jest prawomocne w razie obecności połowy delegatów okręgów. W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków zarząd zwołuje następne zebranie w godzinę później, które jest prawomocne, bez względu na ilość obecnych.

Walne zebranie zatwierdza sprawozdania zarządu i komisji rewizyjnej, wybiera członków zarządu i komisję rewizyjną, załatwia wnioski członków, oddziałów i komisji, o ile są doręczone zarządowi na piśmie przynajmniej tydzień przed walnym zebraniem, uchwała budżet na rok bieżący. Do kompetencji walnego zgromadzenia należy również uchwalanie regulaminów dla oddziałów, jak również zatwierdzanie budżetu na rok następny, oraz rozstrzyganie wszelkich spraw, praw wychodzących poza zakres kompetencji zarządu.

Wybory dokonują się jawnie, o ile nikt nie zażąda wyborów tajnych. Uchwały zapadają większością głosów. Czas, miejsce i porządek obrad walnego zebrania podaje zarząd do wiadomości członkom na piśmie przynajmniej na 4 tygodnie przedtem. Zmiana statutu dozwolona jest na wniosek zarządu, za zgodą większości uczestników walnego zebrania. Jeśli zarząd takiemu wnioskowi jest przeciwny, wtedy wniosek mimo to przechodzi, o ile jest za nim większość dwóch trzecich.

ROZWIĄZANIE ZRZESZENIA.

§ 8.

Rozwiązanie Zrzeszenia następuje na walnem zebraniu na wniosek zarządu i za zgodą dwóch trzecich uczestników walnego zebrania.

Majątek Zrzeszenia obraca zarząd na cele pokrewne.

**Regulamin Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej
Męskiej i Żeńskiej.**

Art. 1. *Nazwa*: Młodzież męska w tworzy zrzeszenie pod nazwą: „Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Męskiej”.

Art. 2. *Celem* Stowarzyszenia jest wyrabiać swych członków w ramach ścisłej organizacji, zbudowanej na szerokiej podstawie samorządu, na światłych dzielnych i czynnych członków społeczeństwa, przejętych duchem katolickim i polskim.

Art. 3. *Zadaniem* Stowarzyszenia jest zaprawianie członków do nauki, cnoty i pracy przez:

- 1) wykształcenie i wychowanie religijne i moralne;
- 2) wyrobienie obywatelskie i społeczne w duchu katolickim i narodowym;
- 3) krzewienie zasad samopomocy oraz etyki zawodowej i gospodarczej;
- 4) szerzenie wiadomości z dziedziny ogólnego wykształcenia;
- 5) budzenie zrozumienia i zamięłowania do spraw kultury i sztuki;
- 6) uprawianie i popieranie wychowania fizycznego;
- 7) działalność na polu społecznym i dobroczynnym;
- 8) pielęgnowanie zdrowego życia towarzyskiego.

Z działalności Stowarzyszenia wyklucza się jakiekolwiek wystąpienia o charakterze politycznym.

Na podstawie powyższych zadań uchwała Stowarzyszenie konkretny program działania.

Art. 4. *Hasła*. Każdy członek powinien w życiu swem stosować następujące hasła:

- 1) Żyj według zasad wiary, broń religii i Kościoła katolickiego!
- 2) Kochaj ojczyznę nie tylko słowem, ale i czynem!
- 3) Pracę swoją miłuj, obcą ceń i poważaj!
- 4) Bądź karnym i posłusznym!
- 5) Zdrowie swe szanuj i hartuj ciało!

- 6) Bądź czystym i prawym, szanuj swą godność i cześć!
- 7) Bądź stałym, słownym i punktualnym!
- 9) Miłuj i mów zawsze prawdę!
- 10) Bądź oszczędnym i wstrzemięźliwym!

Wyrazem jedności organizacyjnej i wspólnych dążeń jest nazwa członków „*druh*” i powitanie: *Gotów*.

Art. 5. *Srodki*. Do spełnienia zadań służą Stowarzyszeniu przede wszystkim następujące środki:

- 1) praktyki religijne wspólne nabożeństwa, Komunje Św., rekolekcje i t. d.;
- 2) zebrania członków, zbiórki zastępów, zgromadzenia rodzicielskie, zjazdy i zloty;
- 3) obchody, uroczystości, akademje, koncerty, wieczornice, przedstawienia teatralne, zabawy;
- 4) kółka i kursy oświatowe, religijne, śpiewackie, sportowe, abstynenckie, zawodowe i t. d.;
- 5) czasopisma organizacyjne, biblioteka, czytelnia;
- 6) sala do zebrań, „Ognisko”, dom młodzieży, sala gimnastyczna, boisko, schronisko, letnisko, ogródki;
- 7) gimnastyka, sport, gry ruchowe, wycieczki, zawody, igrzyska;
- 8) przedsiębiorstwa i sklepiki stowarzyszeniowe lub spółdzielcze, sale zajęć, kasy samopomocy, kasa drobnych oszczędności, ubezpieczenia, biuro porady i pomocy prawnej, pośrednictwa pracy i wyboru zawodu, fundusz stypendjalny, bursy, tanie kuchnie i t. d.;
- 9) przemysł domowy, prace ręczne, szkoły gospodarstwa, szkoły zawodowe, kursy i kółka zawodowe, wystawy;
- 10) fundusze: wpisowe kandydatów, miesięczne i nadzwyczajne składki członków, dochody z urzędzeń Stowarzyszenia (wieczornic, przedstawień, zawodów, igrzysk, wystaw), dochody z przedsiębiorstw, procenty od funduszków, zapisy i fundacje, datki dobrowolne, zbiórki i t. d.

Art. 6. *Członkowie* Stowarzyszenia dzielą się na członków czynnych, starszych (senjorów), wspierających i honorowych. Członkiem Stowarzyszenia może być katolik i Polak. Członkiem nie może być ktoś należący równocześnie do innej organizacji, której cele lub działalność sprzeciwiają się zasadom Kościoła Katolickiego lub dobru narodu polskiego. Kandydaci przy zgłoszeniu płacą wpisowe w wysokości, uchwalonej przez walne zebranie. W razie nieprzyjęcia otrzymuje kandydat wpisowe z powrotem po potrąceniu powstałych kosztów, o ile się zgłosi w przeciągu miesiąca po uwiadomieniu go o nieprzyjęciu.

Art. 7. *Obowiązki członków*. Wszyscy członkowie są zobowiązani stosować się do ustaw i uchwał Stowarzyszenia, a w szczególności powinni:

- 1) postępować w całym życiu według zasad katolickich i narodowych;
- 2) popierać Stowarzyszenie słowem i czynem, krzawić jego cele, zadania i hasła;
- 3) stosować się do zasad parlamentarnego obradowania;
- 4) płacić składki miesięczne i składki nadzwyczajne w wysokości uchwalonej przez walne zebranie.

Członkowie *czynni* mają nadto obowiązek: przybywać regularnie i punktualnie na wszelkie zebrania i zajęcia obowiązujące, przyjmować na przeciąg przynajmniej 2 lat urzędy, do jakich ich walne zebranie powoła, nie należeć bez zgody zarządu do innych zrzeszeń w charakterze członków czynnych.

Art. 8. *Prawa członków.* Wszyscy członkowie mają następujące prawa, mogą:

- 1) uczestniczyć w zebraniach walnych i plenarnych z głosem doradczym;
- 2) korzystać stosownie do osobnych przepisów z „Ogniska“, biblioteki, kółek, kursów i wszelkich innych urządzeń Stowarzyszenia;
- 3) otrzymywać bezpłatnie organ dla członków Stowarzyszenia;
- 4) używać legitymacji, odznak i mundurków dopóki należą do Stowarzyszenia;
- 5) zasięgać rady we wszystkich sprawach i wątpliwościach u zarządu lub patrona;
- 6) żądać wyjaśnień od zarządu;
- 7) być wybranymi do sądu honorowego i komisji.

Członkowie *czynni* mają nadto prawo: stawiania wniosków na zebraniach walnych i plenarnych, głosowania, wyboru i wybieralności na wszystkie urzędy Stowarzyszenia.

Art. 9. *Wygaśnięcie członkostwa.* Członkostwo ustaje przez śmierć, wykreślenie, wykluczenie lub wystąpienie. Członek ustępujący, ani spadkobiercy po zmarłym członku, nie mają prawa do zwrotu składek, ani do majątku Stowarzyszenia.

Zarząd ma prawo wykreślić każdego członka, który przez trzy miesiące mimo upomnienia zalega z opłatą składek, a członka czynnego także wtedy, gdy bez usprawiedliwienia, a mimo upomnienia trzy razy z rzędu, opuścił zebranie lub zajęcie obowiązujące.

Zarząd, a w razie potrzeby także patron sam, może wykluczyć członka, który przekroczył ustawy lub szkodzi Stowarzyszeniu. Członek wykluczony przez zarząd może w przeciągu 2 tygodni od otrzymania wiadomości o wykluczeniu odwołać się do sądu honorowego, który sprawę ostatecznie załatwia. Członek wykluczony przez patrona może się odwołać do protektora. Wykluczony nie może być ponownie przyjęty do Stowarzyszenia przed upływem roku.

Wobec wierzących odpowiada Stowarzyszenie wyłącznie swoim majątkiem, nie zaś majątkiem członków.

Art. 10 Członkowie czynni. Członkiem czynnym może być młodzież dopiero po ukończeniu 14 roku życia. Przestaje zaś nim być z chwilą wstąpienia w stan małżeński lub też z chwilą ukończenia 25 roku życia, o ile powyższej górnej granicy wieku nie obniżyli: zjazd delegowanych Związku Młodzieży Polskiej lub walne zebranie Stowarzyszenia. Obniżenie to może nastąpić ze słuszych powodów, jednakże nie niżej 21 roku życia. Młodzież szkolna może zostać członkiem czynnym za zgodą władz szkolnych.

Kandydat zgłasza się do zarządu z własnoręcznie wypełnionym formularzem zgłoszenia, podpisanym przez 2 członków jako ręczycieli, którzy tem samem poświadczają, że kandydat jest godnym przyjęcia na członka. Po zapłaceniu wpisowego otrzymuje kandydat ustawy, a zarząd ogłasza jego kandydaturę na najbliższym zebraniu plenarnem członków. Od tej chwili kandydatowi wolno korzystać z urządzeń Stowarzyszenia w charakterze gościa, o ile zarząd nie postanowił inaczej. O poważnych zarzutach przeciwko kandydatowi powinni członkowie niezwłocznie donieść zarządowi. Po upływie miesiąca od ogłoszenia kandydatury i po stwierdzeniu, że kandydat zaznajomił się dostatecznie z przyszłymi swymi obowiązkami i z ustawami, zarząd może go przyjąć na członka. W razie nieprzyjęcia zarząd niema obowiązku podawać powodu swej decyzji. Przyjęcie nowych członków ogłasza zarząd na plenarnym zebraniu, wręczając im kartę legitymacyjną i odznakę, zobowiązując ich równocześnie do sumiennego spełniania dobrowolnie przyjętych obowiązków. Uroczyste przyjęcie członków czynnych zazwyczaj dokonywa się w dzień „Święta Młodzieży“ przez wręczenie dyplomu.

Art. 11. Koło młodszych. Członkowie czynni poniżej 17 lat i którzy jeszcze nie ukończyli nauki zawodowej, należą do członków młodszych. Za zgodą Związku może patronat utworzyć z nich osobne koło młodszych (koło juniorów), z regulaminem, zatwierdzonym przez związek.

Art. 12. Koło starszych. Członkowie czynni, którzy z powodu wieku lub wstąpienia w stan małżeński przestają być członkami czynnymi, stają się jednocześnie członkami starszymi (seniorami) Stowarzyszenia, a prócz tego powinni wstąpić do zaprzyjaźnionych ze Stowarzyszeniem organizacji dla dorosłych.

Seniorzy mogą utworzyć osobne koło starszych (koło seniorów) z regulaminem, zatwierdzonym przez Związek. Wtenczas płacą składki tylko do kasy koła w wysokości, uchwalonej przez koło. Celem koła jest podtrzymywanie stosunków koleżeńskich, współdziałanie oraz popieranie Stowarzyszenia

i ewentualne kontynuowanie dawniejszej pracy. Łączność Stowarzyszenia z kołem utrzymuje patron.

Tylko wyjątkowo na propozycję koła a za zgodą walnego zebrania, może być przyjęta na członka każda osoba, która nie była członkiem czynnym Stowarzyszenia.

Art. 13. *Członkowie wspierający i honorowi.* Członkami wspierającymi mogą zostać osoby, chcące utrzymać łączność ze Stowarzyszeniem i popierać jego cele. Przyjmuje je zarząd Stowarzyszenia.

Osoby zasłużone około dobra Stowarzyszenia może walne zebranie na wniosek zarządu mianować członkami honorowymi.

Art. 14. *Przeprowadzenie się członków.* Członkowie wyprowadzający się do miejscowości, w której istnieje Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej złączone ze Zjednoczeniem, stają się jego członkami bez ponownego kandydowania i opłacania wpisowego, jeżeli się zgłoszą w przeciągu kwartału i przedłożą pismo polecające od zarządu Stowarzyszenia, do którego dotąd należeli.

Członkowie, którzy się wyprowadzili do miejscowości, gdzie Stowarzyszenia nie ma, mogą pozostać nadal członkami dotychczasowego swego Stowarzyszenia. Obowiązkiem ich jest regularnie wpłacać wszystkie składki i wykonywać wedle możliwości uchwały i ustawę Stowarzyszenia.

Art. 15. *Protektorem* Stowarzyszenia jest miejscowy proboszcz, o ile Związek ze słusznych powodów nie postanowił inaczej. Protektor pomaga patronowi, służy mu życzliwą radą i nadaje kierunek religijnej i moralnej działalności Stowarzyszenia.

Art. 16. *Patrona* Stowarzyszenia mianuje Związek. Patronem może być osoba duchowna lub świecka, męska lub żeńska (patronka). Patron jest przedstawicielem Stowarzyszenia nazewnątrz wobec władz, sądów, policji, poczty i jest odpowiedzialny nazewnątrz za wszystkie czynności Stowarzyszenia. O wszystkich czynnościach Stowarzyszenia powinien być patron należycie poinformowany, ażeby mógł w razie potrzeby powstrzymać nieodpowiednią uchwałę lub czynność Stowarzyszenia przez założenie umotywowanego sprzeciwu. Stowarzyszeniu służy prawo odwołania się do Związku. Patron może upoważnić inne osoby do zastępowania go, oraz może mianować, za zgodą protektora, stałych swych zastępców (wicepatronów, wicepatronki), którzy go zastępują w razie nieobecności lub z jego polecenia. Patron, wicepatronowie i inni członkowie patronatu, których uprasza i powołuje patron w porozumieniu z protektorem, tworzą patronat. Członkowie patronatu zobowiązują się do stałej i czynnej współpracy w Stowarzyszeniu, w zarządzie, w zastępach, kółkach i innych urządzeniach. Członkami patronatu są zazwyczaj także uproszeni przedstawiciele miejscowych zrzeszeń urzędniczych, rzemieślniczych, kupiec-

kich, rolniczych, robotniczych i t. d.; ich obowiązkiem jest popieranie Stowarzyszenia, oraz opiekowanie się młodzieżą szczególnie pod względem zawodowym lub tworzenie w obrębie Stowarzyszenia Kółek lub kursów zawodowych, przez wygłaszanie wykładów i pogadanek z dziedziny nauki i pracy zawodowej.

Za zgodą Związku może patronat działalność swoją rozszerzyć, tworząc Koła Przyjaciół Młodzieży, według regulaminu zatwierdzonego przez Związek.

Art. 17. Skład zarządu. Zarząd składa się przynajmniej z 6 członków czynnych, wybranych przez walne zebranie na dwa lata. Co rok ustępuje połowa członków według starszeństwa w urzędowaniu; pierwszy zarząd oznacza ustępujących przez losowanie. Wybór ponowny i wybór nieobecnych jest dozwolony.

Członkowie zarządu powinni mieć przynajmniej skończonych 17 lat, o wyjątkach rozstrzyga patron. Zarząd tworzą: prezes, sekretarz, skarbnik, bibliotekarz, gospodarz i naczelnik. Walne zebranie może wybrać także zastępców, którzy we wszystkich czynnościach pomagają i wyręczają członków zarządu i uczestniczą w posiedzeniach zarządowych z prawem pełnego głosu. Wszystkich członków zarządu zobowiązuje patron do sumennego i sprawiedliwego wykonywania powierzonych im powinności. Członka zarządu, nie spełniającego swych obowiązków, może patron zawiesić w urzędowaniu. Zawieszonemu w urzędowaniu przysługuje prawo odwołania się do Związku w przeciągu dwóch tygodni. Członek zarządu, który z tego prawa nie skorzystał, przestaje być członkiem zarządu.

Art. 18. Kompetencje zarządu. Zarząd jest organem wykonawczym odpowiedzialnym wobec Stowarzyszenia. Działalność zarządu jest ograniczona ustawami, uchwałami zebrań walnych lub plenarnych, oraz Związku. Wszystkie sprawy decyduje zarząd na posiedzeniach, które odbywa zwykle przed każdym plenarnem (ogólnem) zebraniem członków, a przynajmniej raz na miesiąc. Posiedzenie zarządu zwołuje i przygotowuje prezes. Posiedzenie zarządu jest zdolne do uchwał, jeżeli jest obecna przynajmniej połowa członków zarządu, w tem prezes lub zastępujący go wiceprezes. Do prawomocności wszelkich ustaw zarządu wymagana jest zgoda lub zatwierdzenie patrona. Członkowie zarządu zobowiązani są do zachowania milczenia o treści obrad, jeżeli sprawa jest osobistej natury lub poufność została uchwalona. Protokoły posiedzeń zarządu przyjmuje się na końcu posiedzenia. Zaprotokółowane uchwały wykonują wyznaczeni lub upoważnieni do tego członkowie zarządu. Imieniem zarządu i pod jego odpowiedzialnością przekładają członkowie zarządu na walnem zebraniu sprawozdania za ubiegły okres sprawozdawczy. Rokiem sprawozdawczym jest rok kalendarzowy.

W szczególności zarząd kieruje korespondencją Stowarzy-

szenia, zawiaduje jego majątkiem, przygotowuje zebrania walne i plenarne, wykonuje ich uchwały oraz uchwały zjazdów delegowanych, szerzy znajomość ustaw wśród członków, przyjmuje, wykreśla i wyklucza członków, tworzy za zgodą plenarnego zebrania przedsiębiorstwa stowarzyszeniowe, tworzy zastępy, mianuje zastępowych, tworzy kółka i kursy za zgodą zebrania plenarnego, wydaje instrukcje i regulaminy, o ile walne zebranie lub związek nie postanowił inaczej, ma prawo w poszczególnych wypadkach ze słusznych powodów zniżać składki lub zwalniać od ich płacenia, przygotowuje projekt programu pracy i budżetu Stowarzyszenia, rozporządza funduszami Stowarzyszenia do wysokości kwoty dyspozycyjnej, uchwalonej przez walne zebranie, załatwia w miarę możliwości życzenia członków.

Zarząd podpisuje w ten sposób, że pod pełną nazwą (pieczęcią) Stowarzyszenia przynajmniej prezes i drugi członek zarządu, zazwyczaj sekretarz, kładą swój podpis.

Art. 19. *Obowiązki członków zarządu* są następujące:

Prezes przewodniczy, o ile patron nie postanowi inaczej, na zebraniach plenarnych i na posiedzeniach zarządowych, czuwa nad pracą poszczególnych członków zarządu, nad działalnością zastępowych, kółek i urządzeń Stowarzyszenia, jest instruktorem kandydatów. W nagłych wypadkach i w razie niemożności powzięcia uchwały zarządu, załatwia prezes konieczne sprawy bieżące w porozumieniu z patronem.

Sekretarz prowadzi spisy członków, kronikę, protokoły zebrań i posiedzeń, przygotowuje korespondencję, którą podpisuje sekretarz i prezes, a w ważniejszych sprawach także patron, przechowuje akta Stowarzyszenia, o ile zarząd nie postanowi inaczej.

Skarbnik prowadzi księgi kasowe i kasę Stowarzyszenia, pobiera składki od członków i wszelkie inne dochody, uskutecznia za asygnacją prezesa wypłaty, uchwalone przez zarząd.

Bibliotekarz prowadzi bibliotekę i czytelnię, wypożycza i zakupuje uchwalone przez zarząd książki, czuwa nad rozdziałem czasopism organizacyjnych.

Gospodarz czuwa nad sprzętami Stowarzyszenia, nad salą, „Ogniskiem“, grammi pokojowymi, zakupuje uchwalone przez zarząd sprzęty, prowadzi księgę sprzętów.

Naczelnik kieruje ćwiczeniami fizycznymi, jest odpowiedzialny za boisko, salę gimnastyczną i przybory gimnastyczno-sportowe, zakupuje uchwalone przez zarząd przybory gimnastyczno-sportowe, prowadzi księgę przyborów.

Zastępcy członków zarządu spełniają czynności, do których przez walne zebranie lub posiedzenie zarządu zostali powołani.

Art. 20. *Walne zebranie* zwołuje zarząd, lub w razie potrzeby patron sam, podając czas, miejsce i szczegółowy porzą-

dek obrad najmniej na dwa tygodnie przedtem do wiadomości członków na zebraniu plenarnem i na tablicy ogłoszeń. Walne zebranie może uchwalić także inne sposoby zwołania i ogłoszenia walnych zebrań. Na walnem zebraniu można także powziąć uchwały tylko w tych sprawach, które były wyszczególnione w porządku obrad.

Prawomocność każdego walnego zebrania trwa od chwili podania jej podczas zebrania w wątpliwość przez którego z członków czynnych. O ile to nastąpi, wtedy zebranie w dal-szym ciągu jest prawomocne w razie obecności połowy członków czynnych. W razie nieobecności tej liczby, ponowne zebranie z tym samym porządkiem obrad, odbyte po upływie dwóch tygodni, jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków.

Na walnych zebraniach przewodniczy zazwyczaj patron. Za zgodą walnego zebrania powołuje przewodniczący swego zastępcę, sekretarza i dwóch ławników. Protokoły walnych zebrań przyjmuje się na końcu zebrania.

Przy głosowaniu i wyborach rozstrzyga bezwzględna większość oddanych głosów; wstrzymujących się od głosowania nie liczy się. Głosowanie odbywa się jawnie. O ile tego zażąda jedna dziesiąta obecnych członków czynnych, głosowanie odbywa się imiennie. Wybory zarządu i innych urzędników odbywają się w sposób, jaki każdorazowe walne zebrane uzna za odpowiedni. Na wniosek choćby jednego członka czynnego wybory odbywają się tajnie. Prawo pełnego głosu na walnem zebraniu mają członkowie czynni. Członek czynny traci prawo głosu, jeżeli mu zarząd wykaże, że zalega ze składkami za ubiegły kwartał. Członkowie zarządu mają pełny głos we wszystkich sprawach z wyjątkiem zatwierdzenia sprawozdania zarządu.

Zwyczajne walne zebranie odbywa się co rok w styczniu. Nadzwyczajne walne zebranie zwołuje zarząd lub patron w miarę uznania, na uzasadniony pisemny wniosek jednej piątej członków czynnych lub na wniosek komisji rewizyjnej.

Walne zebranie:

- 1) przyjmuje i zatwierdza roczne sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej oraz budżet Stowarzyszenia;
- 2) rozstrzyga umieszczone na porządku obrad pisemne wnioski zarządu, komisji rewizyjnej i członków czynnych;
- 3) uchwała rezolucje, jako wyraz opinii walnego zebrania;
- 4) uchwała wysokość wpisowego i składek miesięcznych członków, uchwała w razie potrzeby nadzwyczajne daniny oraz oznacza wysokość kwoty dyspozycyjnej dla zarządu;
- 5) uchwała wnioski na zjazd delegowanych Związków;

6) wybiera członków zarządu, komisję rewizyjną i sąd honorowy.

Art. 21. *Zebrania plenarne (ogólne)*, obowiązkowe dla wszystkich członków czynnych, odbywać się powinny przynajmniej dwa razy na miesiąc. Porządek obrad przygotowuje zarząd. Uchwały zebrań plenarnych, powzięte zwykłą większością głosów, powinien zarząd wykonywać. Wnioski członków czynnych, zgłoszone na zebraniu, przychodzą pod obrady dopiero na następnem zebraniu. Jedynie nad wnioskami nagłymi wolno głosować na tem samym zebraniu, o ile zgłoszone je do zarządu przed zebraniem i dwie trzecie członków uznało ich nagłość przy uchwaleniu porządku obrad.

Art. 22. *Zastępy*. Stowarzyszenie dzieli się na zastępy. Zastęp składa się z kilku lub kilkunastu członków. Na czele zastępu stoi zastępowy, mianowany przez zarząd na wniosek zastępu. Obowiązkiem zastępowego jest: wyręczać i wspierać zarząd, czuwać nad swoimi członkami, odwiedzać ich, zwłaszcza w chorobie, wręczać im gazety i uwiadomienia, urządzać przynajmniej raz na miesiąc zbiórki zastępu, obowiązkowe dla wszystkich członków zastępu, zjednywać nowych członków. Zastępowi odbywają przynajmniej co kwartał posiedzenie pod kierownictwem prezesa Stowarzyszenia.

Art. 23. *Sąd honorowy* składa się z trzech członków, którzy ukończyli 17 rok życia. Członków sądu honorowego wybiera walne zebranie na jeden rok. Sąd rozpatruje wszelkie spory, powstałe między członkami, oraz decyduje ostatecznie o wykluczeniu członka, dokonaniem przez zarząd.

Art. 24 *Komisja rewizyjna* składa się z trzech członków. Członków komisji rewizyjnej wybiera walne zebranie na jeden rok. Komisja rewizyjna obowiązana jest do rewizji majątku przed zwyczajnem walnem zebraniem, na wezwanie zarządu i przed udzieleniem pokwitowania ustępującemu członkowi zarządu, o ile jego następca bez rewizji urzędu objąć nie chce. Komisja rewizyjna powinna pozatem przynajmniej raz na kwartał zbadać kasę i księgi kasowe. Komisja rewizyjna ma prawo każdego czasu odbyć także niezapowiedzianą rewizję majątku Stowarzyszenia. Z czynności swych komisja rewizyjna zdaje sprawę na najbliższem zebraniu Stowarzyszenia.

Art. 25. *Rozwiązanie Stowarzyszenia* może nastąpić za zgodą protektora, zarządu Związku i trzech czwartych członków, obecnych na nadzwyczajnem walnem zebraniu. Związek sam w razie potrzeby może Stowarzyszenie rozwiązać za zgodą protektora. Majątek Stowarzyszenia przechodzi na cele Związku Młodzieży Polskiej.

ZA POZWOLENIEM WŁADZY DUCHOWNEJ.

Redaktor i wydawca: *Ks. Remigjusz Dąbrowski.*

Druk. archidiecezjalna „Polak-Katolik”, Warszawa, Krak. Przed. 71.

ADMINISTRACJA „POLAK-KATOLIK”

podaje do wiadomości, że posiada na składzie w swojej

K S I Ę G A R N I:

metryczki (druczki) urodzenia, zejścia, ślubne,—
świadcstwa przyjętych i ogłoszonych zapowie-
dzi, — księgi egzaminu przedślubnego, — liber
stipendiorum, — książki do głoszenia zapowie-
dzi, — liber status animarum. Przyjmuje zamó-
wienia dla kancelaryj parafjalnych i urzędów

**oraz wszelkie roboty
w zakres drukarstwa wchodzące.**
Bilety wizytowe na poczekaniu.

„POSIEW”

Najtańsze pismo ludowe tygodniowe
ORGAN WYBITNIE KATOLICKI
Wychodzi w Warszawie pod redakcją
KS. EDW. SZCZODROWSKIEGO.

KOSZTUJE ROCZNIE 8 ZŁOTYCH.
Zamawiać należy na poczcie miejscowej,
lub w redakcji — Krakowskie-Przedmie-
ście Nr. 71, w Warszawie.

„POSIEW” broni wiary świętej przed
bezwyznaniowcami.

„POSIEW” strzeże Ojczyzny przed wi-
chrzycielami.

„POSIEW” uczy rzetelnej pracy i o
wydarzeniach mówi prawdę.

Każda rodzina katolicka powinna mieć w
domu swym „POSIEW” i odczytać go
cały głośno, aby każdy wiedział co

„POSIEW” pisze.

Przy „Posiewie” wychodzi jako do-
datek bezpłatny „Słowo Boże”.

Cena „Posiewu” z dodatkiem kwar-
talnie 2 złote.

Gotowe Ubiory Kościelne

Materje Liturgiczne i na sztandary, obrazy, galony, frendzle,
chwasty i wszelkie przybory oraz

Chorągwie i Sztandary

artystycznie wykonywane w własnych pracowniach
poleca

T. STRAKACZ I SYN

Warszawa, Kapucyńska 1. Telefon 72-50.

Ceny najniższe

Birety — Koloratki — Pasy rzymskie.

Księgarnia „POLAK-KATOLIK”

ma na składzie

KADZIDŁO BURSZTYNOWE

po 5 zł. kilo.

NAGRODZONA WIELKIM MEDALEM ZŁOTYM NA WYSTAWIE
PRACY KOBIET W WARSZAWIE

Pracownia Ubiorów i Haftów Kościelnych

E. OSTROMĘCKIEJ,

Krakowskie Przedmieście 61, m. 3.

Przyjmuje zamówienia na **kapy, ornaty, chorągwie,**
baldachimy, i t. p. Wybór gotowych aparatów.

Ceny bardzo przystępne.